

CO PÍŠÍ JINDE

Začátkem března uveřejnily Lidové noviny článek britského ministra pro Evropu pana **Denise MacShaneho** s názvem **Dejme Evropě její první století míru**. Z článku jsme vybrali pasáže týkající se návrhů řešení ekonomické prosperity EU a jejich priorit v 21. století.

„Nová Evropa se musí zaměřit na opravdové potřeby svých občanů. Potřebujeme zavést nová pracovní místa a také zmenšit přílišnou regulaci z Bruselu, jež brání firmám, které tato místa vytvářejí, aby najímaly nové pracovníky. Koexistence sociální Evropy s masovou nezaměstnaností není možná. Nejlepší cesta vpřed vede i v sociální Evropě přes rozšiřování pracovních příležitostí.

Evropská unie potřebuje především flexibilnější pracovní trhy. Klíčem k nim je lepší regulace, která bude na jedné straně chránit pracovníky a zajišťovat zranitelným skupinám přístup na pracovní trh, na druhé straně však také zaručí podnikům dostatečnou flexibilitu.

Chceme také dosáhnout pokroku v záležitosti jednotného trhu služeb. Sektor služeb představuje 70 procent evropského hrubého domácího produktu. Rozšíření vnitřního trhu o sektor služeb by bylo obrovskou výhodou jak pro podniky, tak pro spotřebitele.

Srdcem prosperující Evropy je volný obchod. Další letošní klíčovou prioritou EU bude proto zahájení procesu odstraňování podpor exportu zemědělské produkce.

Z Evropské unie se stává stále silnější světová mocnost – a to jak v oblasti politické, tak ekonomické. Aby však mohla efektivně fungovat, musí sama sebe také efektivně spravovat. A právě to je cílem nové ústavy pro Evropu. Díky ní se zjednodušuje proces rozhodování a zvyšuje zodpovědnost, kterou každý evropský občan právem požaduje.

Vytvoření funkce předsedy Evropské rady – tělesa, které bude reprezentovat členské státy – bude znamenat, že to budou jednotlivé evropské vlády, ne nějaká federální vláda, kdo bude určovat průběh projednávání evropských záležitostí.

My, kteří žijeme ve 21. století, máme novou povinnost: šířit toleranci, spravedlnost a prosperitu, kterými se všichni v rámci EU těšíme, ke všem těm, kdo jsou méně

šťastní než my. Chopme se tedy této příležitosti a poskytněme Evropě její první století míru, spravedlnosti, prosperity a partnerství s ostatními demokraciemi světa.“

[Lidové noviny, 3. 3. 2005]

Obstojí Evropa v soutěži s USA a Así? Toto téma zaznělo na Global Leaders Forum – setkání vysokých představitelů řady zemí, na kterých se diskutuje o vlivu informačních technologií na konkurenceschopnost, ekonomický růst a veřejnou správu, a také o přínosech informační společnosti Microsoft všem sociálním skupinám. Pravidelná setkání pořádá společnost Microsoft a to letošní se odehrálo začátkem letošního února v Praze. Článek **Zbyňka Fialy** si všímá tří klíčových vystoupení na toto téma.

Bývalý evropský komisař **Chris Patten** se zaměřil na problém financování evropské vědy a výzkumu. V roce 2000 investovaly Spojené státy v absolutních číslech dvakrát tolik do výzkumu a vývoje než evropská patnáctka. Evropské výdaje v přepočtu na HDP během 90. let stagnovaly na 1,9 procenta, zatímco v USA postupně rostly z 2,4 na 2,7 procenta. Více než 80 procent tohoto rozdílu tvoří nižší výdaje evropského podnikového sektoru. Je zřejmé, že by se mělo vydávat daleko více na výzkum a vývoj. Nyní jde 44 procent unijního rozpočtu na zemědělskou politiku, dalších 35 procent jde na regionální rozvoj, na podporu chudších oblastí. Bylo by efektivnější přizpůsobit rozpočet potřebě budovat vědecké základny a podpořit vzdělávací systém v některých nových členských zemích. Uvažuje se o vzniku evropského výzkumného centra (obdoba National Science Foundation v USA), určeného pro špičkové výkony, vedeného vědci a zapojujícího i lidi z mimoevropských zemí. Také je nezbytné povzbudit větší kooperaci mezi univerzitami a výzkumnými institucemi na jedné straně, a podniky na straně druhé. Vedle toho je třeba oživit přeshraniční spolupráci mezi evropskými univerzitami a výzkumnými institucemi. A mnohem rozhodněji rozvíjet boloňský proces, věnovaný mobilitě pracovníků vědy a výzkumu.

Centrem masové produkce bude v budoucnosti (časovým horizontem je zde míněn rok 2020) Čína a centrem masových služeb Indie. S tím se bude muset evropská ekonomika nějak vyrovnat, prohlašuje **Will Hutton** – šéf britského Výzkumného ústavu pro pracovní trh (Work Foundation). V současné době vzniká síťová společnost a budoucnost už nespočívá v hierarchické organizaci, ale v organizaci, která je více horizontální a síťová. Hranice takové organizace se podle všeho rozmývají, stejně jako vztahy mezi vlastníky a dalšími zúčastněnými subjekty (stakeholders). Často je uváděn fakt, že zhruba tři pětiny přírůstků produktivity lze odvodit od vyšších výdajů na výzkum a vývoj a na ITC. Zbylé dvě pětiny tvoří kvalifikovaná pracovní síla a fungující tržní instituce. Evropa proto začala brát v potaz strategie celoživotního učení. Je to jedna ze zbraní proti velké nezaměstnanosti, která sužuje Evropu.

Bývalý švédský premiér **Carl Bildt** vyslovil názor, že Evropě pomůže dvojitý tlak. Tím prvním je myšlená globalizace, tím druhým rozšiřování Evropské unie. I přes tento tlak však bude nezbytné rozhodněji prosazovat jednotný trh, pokročit v integraci finančních trhů, zlepšit podnikatelské prostředí na národní úrovni, zvýšit výdaje na vědu a výzkum, odstranit staré národní monopoly v různých sektorech a zahájit novou orientaci na sektor služeb.

[Ekonom č. 7, 17.–23. 2. 2005]

„Pokud by chtěl někdo dát dohromady seznam povinné četby pro člověka zajímajícího se o dnešní svět, fatálně selže, nezařadí-li na něj **Zakariovu Budoucnost svobody**“, říká v recenzi na tuto knihu **Pavel Tomášek**.

Zakaria upozorňuje na to, že svoboda a demokracie jsou dvě rozdílné veličiny a rozvádí zde svůj koncept neliberálních demokracií, tedy států, které se pomocí svobodných voleb proměnily v karikaturu toho, co se pod svobodou v euroamerické civilizaci tradičně rozumí.

Zakaria vychází důsledně z konzervativní představy, že základem svobody je řád. A vláda, kromě toho, že musí být schopná vládnout, se rovněž musí umět ovládat. Státy, které chtějí být svobodné,

musejí podle Zakarii nejprve ustanovit vládu práva, v jejímž rámci se bude moci vytvořit silná podnikatelská vrstva. Na příkladech Jižní Koreje, Tchaj-wanu či Thajska dokládá, že stabilní liberální demokracie vznikají z autokracií, které se jen postupně otevírají politickým reformám.

Ve druhé části knihy se Zakaria věnuje krizi legitimacy, do níž se dostaly západní politické systémy. Tuto krizi připisuje tomu, že těžce hledaná rovnováha mezi svobodou a demokracií se začala nebezpečně vychýlovat ve prospěch druhé jmenované. V USA jsou dnes nejrespektovanějšími institucemi Nejvyšší soud, armáda a centrální banka. Ani jedna z nich nefunguje na demokratickém základě.

[Hospodářské noviny, 18.–20. 2. 2005; Fareed Zakaria: **Budoucnost svobody** (The Future of Freedom – Illiberal Democracy at Home and Abroad); nakl. Academia, 2004]

Na knižním trhu se v současné době objevily tři nové publikace o brněnské moderní architektuře. Recenzi k nim napsal **Zdeněk Lukeš** v článku **V Brně je na co se dívat**.

První knihou je další svazek série o moravských architektech – tentokrát věnovaný dílu **Josefa Poláška (1899 – 1946)**. Tento žák profesora Pavla Janáka patřil k protagonistům brněnského funkcionalismu. Projektovat zejména činžovní a rodinné domy a školy v Brně i okolí. V knize nechybí podrobný soupis díla, Poláškovy texty, seznam literatury a především desítky kvalitních původních fotografií.

Druhou ediční novinkou je práce teoretika Jana Sedláka a fotografa Libora Teplého **Ve znamení moderny**. Kniha na 134 barevných záběrech přináší hlavní stavby brněnské architektury dvacátého století a končí tvorbou současnou. Největším přínosem je množství interiérových fotografií, takže se s vybranými objekty můžeme lépe seznámit.

Poslední knižní novinkou je průvodce po současné brněnské architektuře **Brno – architektura 1990 – 2005**. Kniha jasně ukazuje na trendy moravské metropole: vliv meziválečného funkcionalismu i okouzlení minimalismem současných švýcarských nebo rakouských projektantů.

[MF Dnes, 22. 1. 2005]

Architektura zářících krystalů je názvem článku **Zdenka Lukeše** a současně pozvánkou na výstavu návrhů dvou současných nizozemských architektů. S názvem *Behind the Curtains* (Za oponami) je přístupná v galerii Jaroslava Fragnera v Praze. Současná nizozemská architektura je ve světě velmi ceněna a je inspirující, neboť se vydává do neprobádaných končin. Projektanti Jan Neutelings (*1959) a Michael Riedijk (*1964) reprezentují tzv. heroický realismus. Snaží se dokázat, že architektura je víc než jen doslovný překlad funkcí a programu: do svých návrhů explicitně zahrnují pojmy, jako jsou krása, sochařská kvalita, „hmatovost“, evokace a okouzlení. Navrženými budovami se proto nesnaží oslovovat intelekt, ale chtějí působit přímo na smyslovou zkušenost. Používají a přetvářejí při tom vědomé tvary a obrazy z dějin architektury, z lidové kultury i každodenní skutečnosti a dávají jim nový význam. Staví charakteristické, téměř kultovní budovy s pozoruhodnou vlastní estetikou, která nenechává hostejnými ani odborníky, ani laiky.

Výstava představuje celkem patnáct staveb, které vznikly od založení ateliéru v roce 1992. Doprovází je videoprojekce s působivými scenériemi. Výstava připravená ve spolupráci s městem Rotterdamem končí 10. dubna.

[Lidové noviny, 15. 3. 2005; *Behind the Curtains / Neutelings Riedijk Architects* (NL), kurátor výstavy: Suzanne Mulder, informace: www.gjf.cz]

Z MONITORINGU TISKU MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Dopis Evropské komisi

Ve dnech 14. a 15. března se Praha stala hostitelem konference ministrů pro bydlení z členských států EU a kandidátských zemí. Tématem konference byla rekonstrukce a obnova panelových a výškových budov. Konferenci spolupředsedali paní Sybilla Dekker, nizozemská ministryně pro bydlení, územní plánování a životní prostředí a pan Jiří Paroubek, český ministr pro místní rozvoj.

Všichni delegáti konference přednesli své příspěvky a shodli se na závěrečném komuniké.

Delegáti konference se rozhodli zaslat Evropské komisi tento dopis, v němž upozorňují na skutečnost, že všichni ministři

vyjádřili ochotu zabývat se podrobně všemi možnostmi včetně využití fondů EU v rámci existujícího finančního rámce ve prospěch bydlení a zvláště ve vztahu k efektivnímu využití energie, snížení emisí CO₂ při plnění povinností EU vyplývajících z Kjótského protokolu. Obnova bydlení a revitalizace městských částí v tomto kontextu může velmi přispět k naplňování hlavních cílů EU, jako je růst, zaměstnanost a zvláště efektivní využití energie a ochrana ovzduší. Proto by bylo nesmírně důležité, aby EU využívala důsledně a konzistentně svých nástrojů k řešení současných strukturálních problémů, s kterými se potýká tento sektor, a tak urychlovat realizaci s tím spojených společných cílů.

Ministři uvítali rozhodnutí přijaté Evropskou komisí v únoru 2004, které znamená vynětí podpory sociálního bydlení z povinnosti notifikovat.

Jak vyplývá ze závěrečného komuniké, předmětem diskuse byly i další otázky spojené s EU, jako například využití snížené sazby DPH pro bydlení tam, kde jsou používány různé sazby, a také žádost adresovaná Evropské komisi, aby pravidelně informovala ministry odpovědné za bydlení členských zemí EU o připravovaných návrzích legislativy EU.

Vzhledem k obrovským problémům spojeným s udržitelnou obnovou výškových obytných budov a regenerací přilehlých oblastí obzvláště v nových členských státech střední a východní Evropy a v kandidátských zemích a vzhledem k možnostem mj. úspory energie bychom ocenili diskusi s Evropskou komisí v co nejbližší době.

Pro Vaši informaci přikládáme relevantní dokumenty, které zdůrazňují závažnost stávajících problémů a které byly rozdány na výše uvedené konferenci.

Zasíláme Vám tento dopis jménem ministrů, kteří se zúčastnili 16. konference ministrů pro bydlení EU v Praze.

S veškerou úctou

*Sybilla Dekker
nizozemská ministryně bydlení, územního
plánování a životního prostředí
Ing. Jiří Paroubek
ministr pro místní rozvoj ČR*

[Tisková zpráva MMR, 15. 3. 2005]

Obce získají od kraje peníze na územní plány

Jiří Růžička

Tři miliony korun rozdělí Zlínský kraj obcím, které požádají o podporu na zpracování územních plánů. Obce mohou získat od 100 do 300 tisíc korun. Podpora přitom nesmí přesáhnout 80 procent nákladů projektu.

Dotace jsou určené především malým obcím, pro které je zpracování územních plánů finančně náročné. V loňském roce vynaložil Zlínský kraj na pomoc obcím při zpracování územních plánů dva miliony. Podmínky budou přitom letos o něco mírnější. V loňském roce musely mít obce digitalizovanou mapu. Tato povinnost letos odpadá, protože kraj vloni zajistil digitální zpracování celého území.

[Právo, 27. 1. 2005]

Letos se očekává rekordní růst světové turistiky

hpv,čik

Podle světové turistické organizace (WTO) vzrostla vloni světová turistika o deset procent, tedy téměř nejrychleji za posledních dvacet let. Pro tento rok WTO předpovídá růst o další čtyři procenta. Strach z cestování, který se objevil po teroristickém útoku na New York v roce 2001, postupně mizí a lidé se nebojí cestovat ani po loňské asijské katastrofě.

[Hospodářské noviny, 6. 1. 2005]

Kutná Hora přilákala více turistů

Zájem o památky v Kutné Hoře, jejíž historické jádro bylo před deseti lety zapsáno na seznam kulturního dědictví UNESCO, vloni vzrostl v průměru o 12 procent.

Růst návštěvnosti přičítáme větší popularizaci Kutné Hory prostřednictvím České centrály cestovního ruchu, která město zařadila mezi fakultativní cíle, jež propaguje prostřednictvím svých zahraničních

zastoupení, říká Ivana Vopálková, vedoucí společnosti Průvodcovská služba Kutná Hora. Fenomémem loňské sezóny byli návštěvníci z Japonska. Obecně lze říci, že do České republiky přijelo v loňském roce více turistů. Možná k tomu přispělo i otevření přímé letecké linky Praha - Soul.

[Mladá fronta DNES, 6. 1. 2005]

V rámci soutěže Zlatý erb 2005 bude udělena Zvláštní cena ministra pro místní rozvoj Jiřího Paroubka

V rámci soutěže Zlatý erb 2005 bude letos nově vyhlášena Zvláštní cena ministra pro místní rozvoj za nejlepší turistickou prezentaci na webových stránkách. Soutěž je určena pro města a obce České republiky. Kraj nominuje do soutěže vždy jedno město a jednu obec. Jejich webové prezentace pak bude hodnotit porota složená z expertů na cestovní ruch, znalců internetových prezentací, případně novinářů.

[Tisková zpráva MMR, 7. 3. 2005]

-tb-